

МАТЕРІАЛИ

*IV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет конференції*

«УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ»

Полтава 2019

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Полтавська державна аграрна академія
Навчально-науковий інститут економіки та бізнесу
Факультет економіки та менеджменту
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва
Харківський національний технічний університет сільського господарства
ім. Петра Василенка
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет**

Матеріали

**IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
«Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств
реального сектору економіки»**

**01 листопада 2019 року
м. Полтава**

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 01 листопада 2019 р. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. 268 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

При аналізі сутності поняття «саморегулювання» необхідно виділити притаманні йому риси – безпосередній зв'язок з економічними відносинами суб'єктів, здатність приносити додатковий ефект, наявність у суб'єктів спільних інтересів. Важливими чинниками виникнення та існування саморегулювання є довіра, норми та соціальні мережі. Досліджувати саморегулювання можна на нано- (індивідуальному), міні- (локальному), мікро- (корпоративному), мезо- (регіональному, галузевому), макро- державному) та мега- (глобальному) рівнях. Це поняття може мати як позитивні, так і негативні наслідки для суспільства.

Саморегулювання можна класифікувати за:

- характером взаємодії з державою (делеговане, добровільне, змішане) [1, с. 70];
- за засобами (договірне, корпоративне, інституційне) [1, с. 69];
- за формами закріплення (нормативне, організаційне або інституційне) [1, с. 69];
- за формами участі в саморегулювних організаціях (добровільне, обов'язкове) [5, с. 8];
- за предметом (підприємницької діяльності, професійної діяльності) [3] тощо.

Для розвитку саморегулювання необхідні реформи інститутів, що забезпечують верховенство права, регулювання відносин державно-приватного партнерства, розвитку системи базових цінностей і принципів співіснування суспільства на основі докорінних змін в системах освіти та публічної інформації.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко О. Види саморегулювання господарської діяльності / О. Гончаренко // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 11. - С. 68-72.
2. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал у механізмі саморегулювання підприємницької діяльності в сільському господарстві / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2019. – №8. – С. 70-79.
3. Зайдель М.І. Саморегулювання як механізм скорочення державного втручання в розвиток бізнесу / М.І. Зайдель // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Питання політології. – 2011. – № 949, вип. 18. – С. 157-162.
4. Про схвалення Концепції реформування інституту саморегулювання в Україні – Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 308-р [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2018-%D1%80>
5. Філатова Н.Ю. Саморегулювні організації як суб'єкти цивільного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Н.Ю. Філатова ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Харків, 2014. – 21 с.

О.В. Калашник, к.т.н., доцент,

С.Е. Мороз, к.п.н.

Полтавська державна аграрна академія

PESTLE-АНАЛІЗ МАКРОСЕРЕДОВИЩА МИТНО-БРОКЕРСЬКОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах активної інтеграції України у світову економіку, діяльність митних брокерів перебуває у центрі уваги підприємців і підприємств – суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Здійснення митних операцій на професійній

основі (за участі митних брокерів) дозволяє уникнути ризиків, пов'язаних із проведенням митного контролю та митного оформлення, а також прискорити їх проведення.

Репутація та професіоналізм митного брокера на ринку митних послуг має велике значення для його успішної діяльності, оскільки ухвалюючи рішення про залучення третьої сторони до процесу митного оформлення, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності зважають не стільки на ціни за послуги, скільки на їх швидкість і якість.

Підвищенню якості митно-брокерських послуг та досягненню конкурентних переваг митних брокерів на динамічному ринку митних послуг може допомогти систематичний PESTLE-аналіз макросередовища, яке істотно впливає на організацію митної брокерської діяльності.

Найбільш істотними факторами макросередовища, які визначають діяльність митних брокерів, є: **P** (*Political*) політичні, **E** (*Economical*) економічні, **S** (*Social-Culture*) соціально-культурні, **T** (*Technological*) технологічні, **L** (*Legal*) правові й **E** (*Environmental/Ecological*) екологічні фактори.

P (*Political*) / політичні фактори мають важливе значення для діяльності митних брокерів. Оскільки уряд постійно генерує різні політичні й економічні ініціативи, то в межах стратегічного планування необхідно слідкувати за нормативними документами органів влади, фінансово-кредитною політикою держави, укладеними урядом міжнародними угодами в галузі тарифів і торгівлі, спрямованими проти інших країн або укладеними з ними. Нестабільність законодавства, неоднозначність регуляторних процедур, а також корупція – головні перешкоди на шляху розвитку українського митно-брокерського бізнесу.

E (*Economical*) / економічні чинники. Зовнішньоекономічна діяльність є значущим сегментом в економіці України, про що свідчить той факт, що у 2018 р. наша країна здійснювала зовнішньоторговельні операції з партнерами із 223 країн світу. Кількість підприємств, які здійснювали зовнішню торгівлю товарами становила в експорті 16,5 тис. одиниць, в імпорті – 27,1 тис. одиниць. Експорт товарів у 2017 р. склав 43,3 млрд. дол. США, та збільшився на 19,0% проти обсягу 2016 р. та на 13,5% проти обсягу 2015 р., імпорт товарів – 49,6 млрд. дол., та збільшився на 26,4% і на 32,2% відповідно [1].

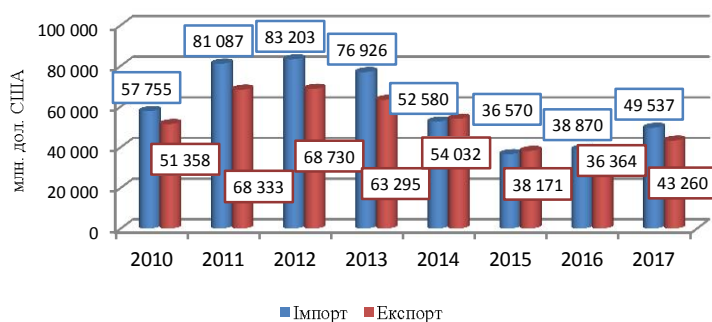

Рис. 1. Динаміка зовнішньоекономічної діяльності протягом 2010-2017 рр., млн. дол. США (за матеріалами [1])

Завдяки членству України у Світовій організації торгівлі та активізації євроінтеграційних процесів обсяги товаропотоків збільшуються, як наслідок, зростає потреба у фахівцях, спроможних забезпечити їх митне оформлення.

Як показав аналіз [2], кількість суб'єктів, які здійснюють зовнішньоекономічні операції постійно збільшується, як і кількість митних декларацій, що потребують оформлення під час переміщення товарів через митний кордон України (рис. 2).

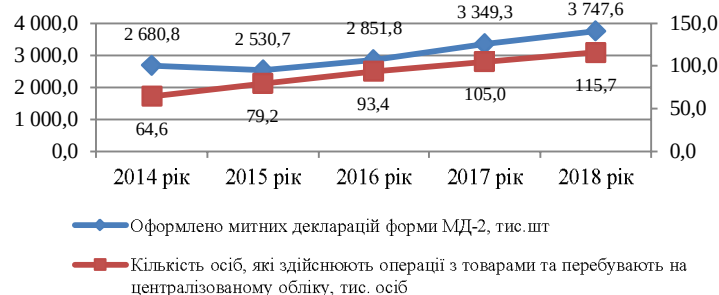

Рис. 2 Динаміка суб'єктів ЗЕД та митного декларування товарів (за матеріалами [2])

На підставі аналізу можемо зробити висновок, що довгострокові євроінтеграційні перспективи України і зростаюча конкурентоспроможність вітчизняної продукції дозволяє все більшій кількості підприємств підкорювати міжнародні ринки. Компанії, які вже вийшли на світову арену, і які тільки планують здійснювати зовнішньоекономічні операції, потребують консультацій досвідчених фахівців у галузі митної справи – митних брокерів / агентів з митного оформлення.

S (Social-Culture) / соціально-культурні чинники. Проведені дослідження показують, що у населення існують полярні погляди на розвиток приватного бізнесу, що є стримуючим чинником для розвитку підприємств сфери послуг у галузі митної справи. Однак постійне зростання кількості осіб, що бажають підвищити свою кваліфікацію, у тому числі й на курсах митних брокерів; збільшення кількості навчальних закладів, що надають освітні послуги з підготовки фахівців у галузі митної справи; зростання кількості короткотермінових тематичних семінарів, курсів первинної підготовки персоналу з питань митного оформлення товарів можуть спричинити підвищення конкуренції у визначеній галузі.

T (Technological) технологічні фактори. Митні брокери використовують у повсякденній роботі програмні забезпечення QD Professional, або MD-office, які є частиною програмно-технологічного комплексу митної системи України. Програмне забезпечення – основний робочий інструмент митного брокера реєструється на кожному ПЕОМ за номером комп'ютера. Митно-брокерські програми є основним інструментом для ведення ефективної зовнішньоекономічної діяльності, тому постійно удосконалюються. З часом на ринку можуть з'явитися більш потужні і дорожчі програмні комплекси, що може вплинути на дорожчання митно-брокерських послуг.

L (Legal) правові чинники. Здійснення даного виду посередницької діяльності у галузі митної справи є достатньо врегульованим з точки зору нормативно-правового забезпечення. До 2015 року діяльність митного брокера підлягала ліцензуванню. Після прийняття Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222- VIII даний вид господарської діяльності ліцензуванню не підлягає. Однак наказом Міністерства фінансів України від 04.08.2015 р № 693 передбачено отримання дозволу на митно брокерську діяльність, який видає лише Державна фіскальна служба України. Також час від часу виникають дискусії про необхідність суттєвого збільшення статутного капіталу для підприємств, які задіяні

на ринку митних послуг. У разі прийняття такого законодавчого акта, малі і середні підприємства не витримають конкуренції.

Е (Environmental/Ecological) екологічні фактори. Технології, що використовуються митними брокерами, не впливають на забруднення навколишнього середовища, отже діяльність митних брокерів має опосередкований вплив на екологічну ситуацію. Надаючи послуги суб'єктам ЗЕД, підприємство декларує митним органам лише ті товари, які повною мірою відповідають вимогам екологічних, ветеринарних, фіто-санітарних, санітарно-епідеміологічних, радіологічних та інших служб.

Зауважимо, що зовнішнє середовище динамічне, тому митні брокери повинні постійно й уважно стежити за всіма його змінами, використовуючи для цього сучасні методи і прийоми.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України : веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 22.10.2019).
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України : веб-сайт. URL: sfs.gov.ua. (дата звернення: 22.10.2019).

*О.В. Лозова, к.е.н., доцент,
В.В. Рейчинов, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Ведення бізнесу вимагає багато часу та зусиль. Власники малого бізнесу несуть відповідальність за управління всіма аспектами своєї компанії. Власники малого бізнесу використовують навички управління для досягнення цілей і завдань своєї компанії.

Управління зазвичай визначається як узгодження та координація декількох видів діяльності в організації. Управління малим бізнесом вимагає від власників бізнесу поєднання освіти, знань та досвіду для управління їхньою компанією.

Однією із особливостей управління підприємством малого бізнесу – це стиль управління, адже саме від нього залежить корпоративна культура фірми. Авторитарний, патерналістський, демократичний та «laissez-faire» - кілька загальних стилів управління. Авторитарне управління дозволяє власнику бізнесу бути основною особою, відповідальною за прийняття рішень та керування компанією через ділове середовище. Патерналістський менеджмент прагне створити найкраще робоче середовище для кожного працівника. Власники бізнесу використовують демократичний стиль управління, коли вони дозволяють працівникам мати інформацію та відгуки про бізнес-рішення. Laissez-faire створює найбільшу самостійність співробітників і дозволяє приймати рішення з невеликим наглядом власників бізнесу.

Власники малого бізнесу несуть відповідальність за створення ділових відносин для просування діяльності своєї компанії. Постачальники, дистриб'ютори, логістичні та складські компанії - це лише декілька зовнішніх компаній, з якими власники бізнесу можуть працювати в бізнес-середовищі. Власники малого бізнесу координують діяльність із залученням цих організацій для того, щоб їх компанія мала достатні економічні ресурси. Економічні ресурси являють собою сировину та